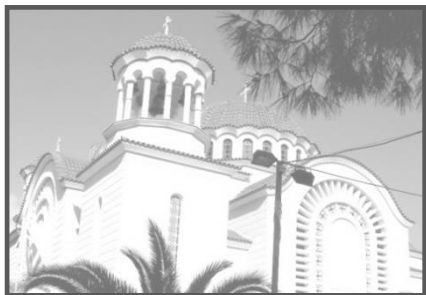

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ»

Ι.Μ.Κ.Α.Ω.

Ι.Ν. Αγίων Αποστόλων
Πέτρου και Παύλου
Πεύκης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΗΓΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ

Εβδομαδιαία έκδοση Του Ιερού Ναού
Αγίων Αποστόλων Πέτρου & Παύλου Πεύκης

Νικολάου Πλαστήρα και Πατριάρχου Γρηγορίου Ε'
Τηλ. 2108027738, E-mail : agioi.apostoloi@gmail.com
www.agioiapistoloi.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΜΑΪΟΥ 2019 Ε' ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

«# Της Σαμαρείτιδος εορτή, εν # ο Χριστός μεσίαν εαυτόν ωμολόγει».
Κάρου εκ των Ο', Αλφαίου Του αποστόλου.

Έτος 12^ο Τεύχος 528

Οι αληθινοί προσκυνητές του Θεού

Μητροπ. Εδέσσης Ιωήλ, Ό έπιούσιος Άρτος

Υπήρχε μια διαμάχη μεταξύ Ιουδαίων και Σαμαρειτών. Δεν ήταν συγγενείς λαοί. Η Σαμάρεια ήταν εξ ολοκλήρου ξένη περιοχή με τον εθνικό βίο του Ισραήλ. Οι Σαμαρείτες πήραν το όνομά τους από το όρος Σομόρ. Τον αληθινό Θεό τον θεωρούσαν τοπικό θεό, ενώ παράλληλα πίστευαν και σε άλλους ειδωλολατρικούς θεούς. Οι Ισραηλίτες απέφευγαν με αποστροφή τούς Σαμαρείτες και οι ραββινικές εντολές ήταν να μην έχουν οι Ιουδαίοι ουδεμία σχέση με τους κατοίκους της Σαμαρείας. Στην περιοχή αυτή σταμάτησε ο Χριστός να ξεκουρασθεί και πιο ειδικά στην πόλη Συχάρ κοντά στην πηγή του Ιακώβ. Στον χώρο αυτό έκανε διάλογο με μια γυναίκα Σαμαρείτιδα.

Ο διάλογος του Χριστού με τη Σαμαρείτιδα

Η Σαμαρείτιδα από τις ερωτήσεις και την έκπληξη που δοκίμασε από τα λόγια του Χριστού, φαίνεται πως ήταν μια απλοϊκή γυναίκα, αγράμματη και αμαθής. Ακόμη φαίνεται πως δεν είχε και καλή βιωτή. Παρ' όλα αυτά, όπως

λέγει ο άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας, ήταν άνθρωπος που επιθυμούσε να μάθει την τελειότερη γνώση για τον Θεό. Μεταξύ άλλων ο Κύριος έθιξε το θέμα της λατρείας του Θεού. Βέβαια τόνισε πως ο σαμαρειτικός τρόπος λατρείας του Θεού είναι σφαλερός, ενώ ο Ιουδαϊκός ο ορθός. Οι Ιουδαίοι και οι Σαμαρείτες νόμιζαν πως με τα θυμιάματα, τις θυσίες, τις περιτομές, τον Ναό ή το όρος Γαριζίν, τους σωματικούς καθαρμούς κ.ά. ευαρεστούν τον Θεό. Έρχεται ο Κύριος και λέγει πως ο Θεός είναι Πνεύμα, δηλαδή άυλος και οι αληθινοί προσκυνητές πρέπει να Τον λατρεύουν πνευματικά. Ο Θεός δεν θεραπεύεται με την ύλη, γι' αυτό και ανάλογη είναι και η λατρεία στο πρόσωπό Του. Όλοι οι καθαρμοί και οι περιτομές είναι σκιές, ενώ η αλήθεια είναι η πνευματική λατρεία. Ο Ευθύμιος Ζιγαβηνός γράφει πως πνευματική λατρεία είναι η ταπεινοφροσύνη. Άλλος ερμηνευτής θα πει πως αληθινή λατρεία είναι η ορθότητα των δογμάτων και τα κατορθώματα της αρετής.

Πού βρίσκεται ο Θεός;

Πού είναι ο Θεός και πού πρέπει να Τον προσκυνούμε; Ο Θεός είναι παντού και μέσα μας. Ο Θεός είναι πνεύμα και το πνεύμα «όπου θέλει πνεΐ» (Ιω. 3, 8). Όλος ο κόσμος πλέει μέσα στις ενέργειες του Θεού. Άλλωστε το Πνεύμα του Θεού «έπεφέρετο επάνω τοῦ ὕδατος» (Γέν. 1, 2) και της αβύσσου. Ο Θεός είναι «πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν». Ο Θεοφάνης ο Κεραμεύς σημειώνει πως τα λόγια που είπε ο Χριστός στη Σαμαρείτιδα για την αληθινή λατρεία του Θεού, σημαίνουν πως θα έλθει καιρός, κατά τον οποίον «οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ οὐκ ἐν ἀφωρισμένῳ τόπῳ, ἀλλὰ πανταχόθεν προσοίσουσιν τὴν προσκύνησιν τῷ πανταχοῦ παρόντι Θεῷ», δηλαδή οι αληθινοί προσκυνητές όχι σε κάποιον ειδικό τόπο, αλλά παντού και σ' όλα τα μέρη της γης θα προσφέρουν την προσκύνηση στον πανταχοῦ παρόντα Θεό. Μέσα στα δύο τελειωτικά στοιχεία του ανθρώπου που είναι η πράξη και η θεωρία, θα λατρεύεται ο Θεός.

Η Σαμαρείτιδα είναι έλεγχος των ραθύμων

Εάν μια γυναίκα Σαμαρείτιδα δείχνει τόση σπουδή και τόση επιμέλεια και προθυμία για να μάθει κάτι χρήσιμο για την πνευματική της ζωή και παραμένει πλησίον του Κυρίου, αν και αγνοούσε ποιος είναι, καταλαβαίνουμε τι πρέπει να κάνουμε εμείς. Εμείς γνωρίζουμε ποιος είναι ο Ιησούς, πού βρίσκεται, πού προσφέρει τον εαυτό Του κ.λπ. Πάντοτε να Τον αναζητούμε χωρίς οκνηρία. Στοιχειώδη πράγματα αγνοούμε γύρω από την πνευματική μας ζωή. Πολλοί από μας δεν γνωρίζουμε ποιον Θεό λατρεύουμε. Τι είναι η Εκκλησία; Πώς θα σωθούμε; Η μετάνοια τι χαρακτηριστικά έχει και πολλά άλλα. Η γυναίκα αυτή, αν και αμαρτωλή, είχε επιθυμία να μάθει την αληθινή λατρεία του Θεού. Εμείς έχουμε το ίδιο ενδιαφέρον να μάθουμε τη διδασκαλία της Εκκλησίας μας και το Ευαγγέλιο;

Αγαπητοί αδελφοί, εάν ενδιαφερόμαστε να μάθουμε κάτι, θα γνωρίζαμε πως η αληθινή λατρεία είναι πνευματική. «Τιμήσατε τὸν Θεὸν πλεον τῆς συνηθείας», γράφει ο ἅγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος. Δεν μας σώζουν τα ευλαβή ἔθιμα, ἀλλὰ ἡ ολόψυχη και με επίγνωση πνευματικὴ λατρεία του Θεοῦ. Ἀμήν.

Ἀπόσπασμα ομιλίας του Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμά εἰς τὴν Κυριακὴ τῆς Σαμαρείτιδος

Ἐρχεται ὁ Κύριος σε μια πόλη τῆς Σαμάρειας που λέγεται Σιχάρ. (Σαμάρεια ονομάσθηκε ἡ πόλη που ἔκτισε τὸ 880 π.Χ. ὁ βασιλιάς του Ἰσραήλ, Ἀμβρί, ἔπειτα τὸ ὄρος Σομόρ που ἦταν ἡ ἀκρόπολή τῆς και τέλος ὄλο τὸ βόρειο βασίλειο του Ἰσραήλ, που καταλύθηκε ἀπὸ τους Ἀσσυρίους τὸ 721 π.Χ. και ὁ ἡγεμόνας τους εγκατέστησε ἐκεῖ ἐθνικούς ἀπὸ πολλά μέρη).

Ἐκεῖ ἦταν ἡ πηγὴ του Ἰακώβ, τὸ πηγάδι που ἐκεῖνος εἶχε ἀνοίξει. Κουρασμένος ὁ Κύριος ἀπὸ τὴν ὁδοιπορία κάθισε μόνος του δίπλα ἀπὸ τὸ πηγάδι και κάτω ἀφελώς, γιατί οἱ μαθητὲς του πήγαν να ἀγοράσουν τροφές. Ἐρχεται ἐκεῖ μια γυναίκα ἀπὸ τὴ Σαμάρεια να πάρει νερό και ὁ Κύριος διψώντας ως ἄνθρωπος, τῆς ζήτησε νερό.

Αυτὴ ἀντελήφθηκε ἀπὸ τὴν ἐμφάνισή του ὅτι ἦταν Ἰουδαῖος και θαύμασε πως ἓνας Ἰουδαῖος ζητά νερό ἀπὸ τὴν ἐθνικὴ Σαμαρείτιδα. Ἀν γνώριζες, τῆς εἶπε, τὴ δωρεὰ του Θεοῦ, ποιός εἶναι αὐτός που σου ζητά να πιεῖ νερό, εσύ θα του ζητούσες και θα σου ἔδινε ζωντανό νερό. Ὁ Κύριος ἐπιβεβαίωσε ὅτι ἀν γνώριζε θα γινόταν μέτοχος πραγματικὰ ζωντανοῦ νεροῦ, ὅπως ἔπραξε και ἀπόλαυσε ἀργότερα ὅταν τὸ ἔμαθε, ἐνὼ τὸ συνέδριο των Ἰουδαίων που ἔμαθαν σαφώς, ἔπειτα ἐσταύρωσαν τὸν Κύριο τῆς δόξης. Δωρεὰ του Θεοῦ εἶναι, ἐπειδὴ θεωρεῖ ἀγαπητούς ὅλους ἀκόμα και τους μισητούς ἀπὸ του Ἰουδαίους ἐθνικούς και προσφέρει τὸν εαυτό του και καθιστὰ τους πιστούς σκευὴ δεκτικὰ τῆς Θεότητός του.

Ἡ Σαμαρείτιδα δεν κατάλαβε τὸ μεγαλεῖο του ζωντανοῦ νεροῦ, ἀπορεῖ που θα βρεῖ νερό χωρὶς κουβά σε ἓνα βαθύ πηγάδι. Ἐπειτα ἐπιχειρεῖ να τὸν συγκρίνει με τὸν Ἰακώβ, που τὸν ἀποκαλεῖ πατέρα, ἐξυμνώντας τὸ γένος ἀπὸ τὸ τόπο και ἐξαίρει τὸ νερό με τὴ σκέψη ὅτι δεν μπορεῖ να βρεθεῖ καλύτερο. Ὅταν ὅμως ἀκούσε ὅτι τὸ «νερό που θα σου δώσω» θα γίνεῖ πηγὴ που τρέχει προς αἰώνια ζωὴ, ἄφησε λόγο ψυχῆς που ποθεῖ και ὁδηγεῖται προς τὴ πίστη και ζήτησε να τὸ λάβει για να μη ξαναδιψήσει. Ὁ Κύριος θέλοντας να ἀποκαλύπτεται λίγο λίγο, τῆς λέγει να φωνάξει τὸν ἄνδρα τῆς, γνωρίζοντάς

της πόσους άνδρες είχε και αυτόν που έχει τώρα δεν είναι δικός της. Εκείνη όμως δεν στενοχωρείται από τον έλεγχο, αλλά αμέσως καταλαβαίνει ότι ο Κύριος είναι προφήτης και του ζητά εξηγήσεις σε ψηλά ζητήματα.

Βλέπετε πόση είναι η μακροθυμία και η φιλομάθεια αυτής της γυναίκας; Πόση συλλογή και γνώση είχε στη διάνοιά της, πόση γνώση της Θεόπνευστης Γραφής; Και αμέσως τον ρωτά που πρέπει να λατρεύεται σωστά ο Θεός, εδώ σ' αυτό το τόπο ή στα Ιεροσόλυμα; Και τότε παίρνει τη απάντηση, ότι έρχεται η ώρα οπότε ούτε στο όρος αυτό ούτε στα Ιεροσόλυμα θα προσκυνήτε τον Πατέρα. Της γνωρίζει μάλιστα ότι η σωτηρία είναι από τους Ιουδαίους, δεν είπε θα είναι, στο μέλλον, γιατί ήταν αυτός ο ίδιος. Έρχεται ώρα και είναι τώρα που οι αληθινοί προσκυνητές θα προσκυνούν το Πατέρα κατα Πνεύμα και αλήθεια.

Γιατί ο ύψιστος και προσκυνητός Πατέρας, είναι Πατέρας αυτοαληθείας, δηλαδή του μονογενούς Υιού και έχει Πνεύμα αληθείας, το Πνεύμα το άγιο και αυτοί που τον προσκυνούν, το πράττουν έτσι διότι ενεργούνται δι' αυτών. Ο Κύριος απομακρύνει κάθε σωματική έννοια τόπο και προσκύνηση, λέγοντας: «Πνεύμα ο Θεός και αυτοί που τον προσκυνούν πρέπει να τον προσκυνούν κατα Πνεύμα και αλήθεια». Ως πνεύμα που είναι ο Θεός είναι ασώματος, το δε ασώματο δεν ευρίσκεται σε τόπο ούτε περιγράφεται με τοπικά όρια. Ως ασώματος ο Θεός δεν είναι πουθενά, ως Θεός δε είναι παντού, ως συνέχων και περιέχων το πάν.

Παντού είναι ο Θεός όχι μόνο εδώ στη γη αλλά και υπεράνω της γης, Πατήρ ασώματος και κατά τον χρόνο και σε τόπο αόριστος. Βέβαια και η ψυχή και ο άγγελος είναι ασώματα, δεν είναι όμως σε τόπο, αλλά δεν είναι και παντού, γιατί δεν συνέχουν το σύμπαν αλλά αυτά έχουν ανάγκη του συνέχοντος.

Η Σαμαρείτιδα καθώς άκουσε από το Χριστό αυτά τα εξάίσια και θεοπρεπή λόγια, αναπτερωμένη, μνημονεύει τον προσδοκώμενο και ποθούμενο Μεσσία, τον λεγόμενο Χριστό που όταν έρθει θα μας τα διδάξει όλα. Βλέπετε πως ήταν ετοιμότητα για την πίστη; Από που θα γνώριζε τούτο, αν δεν είχε μελετήσει τα προφητικά βιβλία με πολλή σύνεση; Έτσι προλαβαίνει περί του Χριστού ότι θα διδάξει όλη την αλήθεια. Μόλις την είδε ο Κύριος τόσο θερμή της λέγει απροκάλυπτα: Εγώ είμαι ο Χριστός, που σου μιλώ. Εκείνη γίνεται αμέσως εκλεκτή ευαγγελίστρια και αφήνοντας τη υδρία και το σπίτι της τρέχει και παρασύρει όλους τους Σαμαρείτες προς το Χριστό και αργότερα με τον υπόλοιπο φωτεινή βίο της (ως Αγία Φωτεινή) σφραγίζει με το μαρτύριο την αγάπη της προς τον Κύριο.